

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Uredništvo in upravnništvo v Trstu: ulica S. Francesco d'Assisi 20 — v Ljubljani: Poljanska cesta 7.

Posamezna številka 4 vinarje.
Naročnina v Trstu-Ljubljani mesečno K 1.20; po pošti mesečno K 1.50; četrletno K 4.50; polletno K 9.—; celoletno K 18.—; za inozemstvo celoletno K 28.—.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi: 3 vinarje i mm. visokosti šesterostolpne vrste. — Za odgovor je priložiti znamko.

Nesreča naroda.

Kranjsko politiko vodijo skozinsko osebni motivi. Ta osebnostni antagonizem je začel že za dobe Bleiweis-Dežmanove. Vsakdo se spominja, da je bil Dežman nekoč navdušen Slovenec, ter da se je odločil sam o iz maščevalnosti na nemško stran. Kako agilni, delaven, nadarjeni in vestni nemški politik je bil Dežman, naj presoja vsakdo s stališča, da imajo Nemci š dandanes jekleno organizacijo, ki datira iz Dežmanove dobe. — Mi Slovenci smo torej v Dežmanu zgubili samo vsled nestrpnosti Bleiweisove družbe takega odličnega moža, ki je proti svojemu boljšemu prepričanju začel delovati proti svojemu narodu, a je potem, ko je prišel v nemčursko politično kolotečino, ko je bil že utrjen v svojem nemčurskem elementu, tem strašneje divjal proti onim ki ga niso pustili do veljave. Nimamo povoda hvaliti Dežmana, nasprotno, toda kdor ga hoče obsojati, mora vse to prevdariti. Bilo mu je namreč onemogočeno delovati tam kjer bi bil sam najraje, in da takrat drugih političnih struj na slovenskem sploh ni bilo, nego Novičarji in pa Nemci. Ker je bila takrat kaka nova struja še nemogoča in ker Dunaj še ni čutil potrebe razdvajati Slovence, ni imel Dežman nobenega torišča, kjer bi bil razvijal svoje prekipeljavne moči. No, Bleiweis je postal — vitez, Dežman pa politični vodja — Nemcev, tako spretno je ranžirala vlada to za Slovence tako nesrečno igro. Vse drugačno pa je bilo stališče vlade v letih osemdesetih. Videla je velik razvoj slovenske misli in to jo je začelo skrbeti. Ker pa vse avstrijske vlade nimajo nobenega gotovega sredstva razen enega: razdružuj in vladaj (Divide et impera) se je seveda odločila za to obupno politično sredstvo, in prišel je za škofa v Ljubljano — Missia, ki je položil cesarju v roke prisego, in začel pastirovat v deželi, ki je imela kmalu nato dve stranki, kakor hitro je Bleiweis politično legel v grob. Toda Missiji ni bilo dobro samemu biti. Tisti čas se je pripravljala na politično kariero g. dr. Ivan Sušteršič. Pred par leti je g. Ivan Hribar tedaj še župan in državni poslanec razjasnil na predzadnjem svojem političnem shodu o parlamentarnem svojem delovanju nekaj spominov na g. dr. Ivana Sušteršiča. Povedal je med drugim, da se je dr. Ivan Sušteršič priglasi v takrat še novo narodno napredno stranko, a da se ga je odklonilo, ne spominjamo se več zaka. Tudi se je g. Ivanu Hribarju ponudilo vodstvo klerikalcev, kar da je pa on odklonil. Nato je pa vstopil h klerikalcem uveljavljeni dr. Ivan Sušteršič, tako je pa dobil škof Missia svojega pomočnika, karerega je kot kažejo današnje prilike dobro izsolal. Nastal je seveda zopet razdor. Za dva sposobna razumna moža ni bilo prostora v eni sami naših strank, zato sta pa prišli takoj dve stranki, kakor hitro sta se pojavila dva sposobna človeka na tem polju. To je naše narodno gorje. Kako zvest je dr. Sušteršič svoji stranki to vidimo in vemo, kaj vse bi bil lahko dosegel, ko bi bil ostal tam, kjer bi bil najraje. Sam prepričan za to, kdo bo na višku kake stranke, je dosedaj vedno razdvojil naše razmere. Ali bo kdaj boljše. Bo. Naš narod že uvideva, da vse izmed sedaj obstoječih strank goje nekeke separatistiške, osebne strasti, ki vrhovatiho ene v to, druge v drugo, a nobena ne v pravo smer. Tudi je stopil slovenski narod že na višje stališče kulturnega, socialnega in državnopravnega raziranja. In to nam daje upanje, da bomo tudi Slovenci regulirali svojo politiko boljše kot dosedaj. Ne več osebno, nego stvarno, ne več strankarske, nego kulturno diferencij-

rane politike je treba. Pred vsem pa — jugoslovanske, t. j. one politike, ki stremi za čim najtesnejšim združenjem z ostalimi ju goslovanskimi narodi. V to smer mora vse naše mišljenje in naše politično delovanje. In tej smeri je posvetilo dosedaj edinole „Jutro“ svoje predale. V kolikor jo je zgrešilo, jo je edinole radi intrig. „Mladinovci so sedaj začeli na „puč“ Učiteljske tiskarne, kjer se je prej tiskalo „Jutro“ izdajati „Dan“.

Ta „Dan“ ima biti sedaj zopet gnezdo za politične intrige, saj so pri njem sami tozadevni specialisti, znani izza lanskih afer pred sodiščem, a tudi drugače je tam zaposlen tak element, da res ni kaj reči. —

In to je spet žalostno.

„Jutro“ je nastalo da vrši svojo demokratsko, jugoslovansko misijo, a je že tu politični parasit Ribnikar, da dela to, kar je največje zlo za ves narod da razdvaja. „Dan“ bo gotovo hudič vzel, kot vse, kar nastane kot konkurenca „Jutra“. Potem bo pa zapel boben nad Učiteljsko tiskarno in nad vsem kar plazi z Ribnikarskimi „Dninarji“.

„Jutro“ pa ne bo storilo tega, kar je storil Dežman, ker bi s tem prestalo biti „Jutro“. Niti ne bo sledilo vabljenim glasovam z onostran Ljubljane. Ne! Ono ostane to, kar je z njim inkarnirano, to je glasilo napredno, samostojno mislečih, jugoslovansko prepričanih Slovencev.

Proklet naj bo, kdor ruši, a blagoslovljen, kdor zida.

Res pharmaceuticae.

II.

Pod zgorajšnjim naslovom je priobčilo „Jutro“ z dne 9. decembra l. 1911. dopis iz lekarniških krogov, ki mu prinašamo danes drugi odstavek:

Lekarnar posebno pa oni na deželi, trpi največ škode pri takomenovanih specialitetah. Umestno je, da izpregovorimo enkrat tudi pri nas javno o tem vprašanju, ker je pri njem tudi javnost zelo zainteresirana. Biti si moramo najpoprej na jasnem o tem, kaj so specialitete. Specialitete so farmacevtski preparati, ki jih izvršujejo posamezne tovarne pod gotovimi znamkami in imeni, kakor n. pr. Sirolin, Pertussin etc. Ti preparati so večinoma vsled reklame, ki jo delajo tovarne, vsled colnine in patenta silno drage in vkljub tej visoki ceni lekarnar nima pri njih skoraj nikakega dobička, dobiček ima le dotični tovarnar. Razumljivo je, da se lekarnarji bojujejo proti specialitetam, kajti te postanejo lahko za lekarnarja na deželi usodepolne. Imamo mnogo zdravnikov, ki ordinirajo svojim bolnikom večinoma same specialitete, ljudje morajo na ta način plačevati svoja zdravila siino drago, lekarna pa nima vkljub visoki ceni nikakega dobička. — Toda ne samo to, tudi zdravniki in bolniki imajo pri specialitetah škodo in sicer prav občutno škodo. Niti od daleč nam ne pade v glavo, da bi se bojevali proti vsem specialitetam. Baš nasprotno. Prav dobro nam je znano, da so specialitete, ki jih ne moremo pogrešati, ker je lekarnarju z njegovimi tehničnimi pripomočki absolutno nemogoče, nadomestiti jih. Toda o večini tega ne moremo trditi. Za vsako specialiteto je natančno znano, iz kakih sestavin obstoja in ko bi zdravniki svojim bolnikom ordinirali te specialitete magistraliter, to se pravi, napisali na recept množino posameznih sestavin dotične specialitete, bi veljalo zdravilo v lekarni mnogo

manj. Poleg tega bi bil zdravnik lahko prepričan o tem, da je zdravilo resnično ono, ki ga je napisal, ker prevzame lekarna za vsa oddana zdravila odgovornost. Te gotovosti pa pri specialitetah ne more imeti, ker za njih pristnost in svežost nikdo ne more jamčiti. Tudi sicer specialitete niso baš priporočljive za zdravnika. Vsaka specialiteta ima navadno pridejane tiskovine, ki govorijo prav obširno za katere bolezni se rabi, iz česa obstoja in kako se rabi. Na ta način izve bolnik za svojo bolezen in za njeno zdravlilo, prične se kesati, da je sploh šel k zdravniku in če pride skupaj z znanjem ali prijateljem, ki ima slučajno znake iste bolezni, mu kratkoma odsvetuje iti k zdravniku, češ, to in to specialiteto si kupi, saj zdravnik ti ne bo zapisal drugega. — Na ta način so specialitete v škodo zdravniku, bolniku in lekarnarju. Umestno bi bilo, da se zdravniki in lekarnarji skupno uprejo specialitetam, ne pa, da podirajo prvi to, kar skušajo doseči drugi. Tozadevno bi se lahko mnogo storilo, treba je le malo dobre volje, posebno od strani zdravnikov, ki so posebno pri nas Slovencih naravnost zaljubljeni v specialitete.

V svojem lastnem in v interesu pacientov se morata oba stanova, tako zdravniški kakor lekarnarski bojevati proti specialitetam!

DNEVNE VESTI.

Od vseh strani nam prihajajo izrazi toplih simpatij, iz katerih se vidi, da je novo, tržaško „Jutro“ ravnotako simpatično kot prejšnje, ljubljansko, ker je ostalo nespremenjeno uredništvo, ki daje listu smer in barvo, med tem ko pri „Megli“ ni novo samo lastništvo, temveč tudi uredništvo in smer. Gg. so pač mislili, da je slovensko občinstvo tako neumno, da se na to ne bo oziralo, pa so se temeljito zmotili. Mi smo imeli o slovenskem občinstvu veliko boljše mnenje in izrazi simpatij, ki jih dobijamo od vseh strani, nam jasno dokazujejo, da je bilo naše mnenje — pravo. Slovensko občinstvo je pač bolj zavedno, kot sta mislila Jaka Dimnik in Adolf Ribnikar.

Zapravljivost je to, kar dela „Učit. tiskarna“ z „Meglo“. „Jutra“, ki ga je vsakdo rad čital in je dobijala tiskarna od njega lepe tisočake, kakor je svoječasno sama javno priznala, ni hotela tiskati, pač pa tiska v ogromnem številu „Meglo“ in sicer popolnoma zastoj, ker dobila ne bo od nje niti toliko, da bi mogla plačati urednike, četudi pravijo, da dela glavni urednik Ribnikar brezplačno. Za tako podjetje kot je „Učit. tiskarna“, je po našem skromnem mnenju to prevelik luksus.

Narodno-napredna stranka za „Meglo“. Ne moremo razumeti čudnega dejstva, da volilni agitatorji narodno-napredne stranke v Ljubljani z vso vmeno agitirajo za — „Meglo“. Njihova agitacija nima sicer niti najmanjšega vspeha, ali omenjamo to vseeno zato, da se vidi, kako slabi politiki so nekateri ljudje.

„Kavalirji“ so res pri „Dnevu“! Najeli so več raznašalcev, ki naj bi delili po Ljubljani brezplačno Dimnik-Ribnikarjev organ, ker ga nihče ne mara kupiti in so obljubili vsakemu, da dobi na dan 1 vinar od vsakega izvoda. No, neki raznašalec je res prav pridno razdeljeval „Dan“ cele tri dni in sicer prvi dan 500, drugi dan 400 in tretji dan 300 izvodov, skupaj torej 1200 izvodov in bi imel dobiti potemtakem 12 kron, ali

ajali so na najproš samo 2 K in so se komaj dali preprositi, da so dali vsaj — tri krone! — So res „kavalirji“ ti gg. iz „Učit. tiskarne“.

Klerikalni zelotizem. Iz Gorice nam poročajo: V četrtek popoldne je prof. Seidl nadaljeval pri zborovanju učiteljskega društva za Goriško svoje predavanje o „Možganih in živcih ter njih poslovanju“. Že pri prvem njegovem predavanju so goriški stekli klerikalci okrog „Novega Časa“ zagnali pravi pravcati inkvizitorski hrup in trušč in sedaj se jim je posrečilo s svojimi intrigami, da je deželni šolski svet prepovedal četrtoletnikom in četrtoletnicam goriškega učiteljskega se vdeležiti predavanja. Neverjetna kapitulacija! Pa značilno za goriške klerikalne zelote. Seveda dokler bodo o šolstvu odločevali korifeje Berbuč in drugi ne bo sijala šolskemu poduku svetla zvezda napredka.

Po volitvah v Lescan. Kakor je soditi po poročilih raznih listov, je izvolitev občinskega odbora v Lescan jako dvomljivega značaja. In kaj bi tudi ne bila! Že osnova volilnega nastopa sama na sebi ni imela nikakega odkritega lica, kajti pojavili so se elementi, ki med ljudstvom ne uživajo posebne zaslombe, ki so se vrgli v zaščito pred propadom stoječe firme — katera jih je tudi najhvalejše sprejela v svoje krilo. Tako se je konstituirala večina novega obč. odbora, izmed katerih je polovica pravih koritarjev, ki nimajo snilsa še manj pa sposobnosti delovati v korist občine, marveč jim je edina skrb, lastni interes. Neposredno pred volitvijo stopilo je v javnost, že skoraj zastarelo, a tembolj kritično vprašanje, tikajoče se cerkvenega popravila in v tej zadevi nepoloženih računov, kateremu podjetju je načeloval župan Ivan Žark. Slednjo nedeljo tik pred volitvijo, vprizorilo se je neko volilno zborovanje, pri katerem so projektirani odborniki — veleumi, županu zapretili, da mora proti oznanjevalcu o nepoloženih računih, vložiti tožbo, sicer ga ne bodo volili županom. Najžalostnejše pri vsem tem pa je, da je bilo pri omenjenem zborovanju navzočih več prejšnjih odbornikov, ki so bili toliko neodkritosrčni in hinavski, da Žarku niso naravnost izrazili resnice, o kateri so do dobrega prepričani, da on nikdar ni položil dotičnih računov. Ko bi zborovalci imeli le nekoliko razuma in trohico pojma o zakonih, bi se brez dvombeno tej korupciji izognili, ter zahtevali najkrajšo in enostavno pot in si dali predložiti račune. A bili so si svesti, da on tega ne zamore, na kar bi sledila njega izbacitev iz odbora, vničena bi bila disciplina firme, vničen cel njih volilni manever. O tej zadevi se je že vložila pritožba na c. kr. deželno vlado na podlagi obč. volilnega reda § 10.

LISTEK.

Nostradamus.

Sesto poglavje.

Pot k Skrivnosti.

„Poglej!“ je zaklical Nostradamus s tako strašnim glasom, da je Franc začutil, kako mu groza preplavlja dušo.

Nostradamus se je odmaknil za par korakov. Držal je stekleničico v stisnjeni roki.

„Oh!“ je jeknil dauphin groze pijan!

„Kdo ste? Kdo ste?“

„Ali hočeš vedeti? Dobro! Jaz sem soprog nje, ki si jo pahnili v ječo v Temple, nje, ki jo je tvoj brat Henrik oskrnil, in ki si jo ti umoril! . . . Poglej semkaj!“

„Soprog Marije!“ je zakričal Franc. „Ah Jaj . . .“

Dalje ni mogel govoriti. Nostradamus je stisnil stekleničico v svoji železni roki, da se je zdrobila na kosce, in rešila pijačo se je razlila po tleh, mešaje se s krvjo. Franc je padel zadihavaje se na posteljo. Nostradamus je stopil k njemu, iztegnil okrvavljeno roko, položil mu jo na čelo ter izpregovoril z divjim, od sovraštva se iskječim glasom:

„Umri! Umri, prokleti! Umri kot prvi, dokler ne poginejo pod udarci mojega sovraštva Jakob d'Albonde Saint Andre, Ka jetan de Roncherolles in Henrik, bodoči kralj francoski! Umri, prokleti! . . .“

točka 5. radi zamude položitve računov. Žark se sedaj hoče izmazati s tem da trdi, da ima stavbene račune odobrene, katerih svoječasno nikdar videl ni to je, in ostane dejanska resnica — ki baje izkazujejo do 3700 kron izdatkov. Ako omenjeni računi sedaj v resnici obstoje, in najbrže ne opremljeni, skovali so se v poslednjem času, a pri pomniti se mora, da se med „prejeto“ in izdano, nahaja precejšnja *diferenca* — vzlic temu, da pridejo v poštev še druge korekture. Kaj pravite k temu g. Žark? Ali si upate še na beli dan? Se li še spominjate, da ste v letu 1905. železniški erar radi vaše lojalitete pardonirali na obč. dokladih za čez 160 K, in zakaj niste prezrli drugih? Ali si želite še več —? Župan - prvak - inteligenca, bi moral stati z bistrim umom in odprtim srcem na čelu občine, in kaj opazamo na vas? Zgrešili ste prav ravno pot ter krenili v stransko, s trnjem zaraščeno stezo, iz katere se brez kvara ne boste oprostili. Občinci, davkoplačevalci si žele in hoče, o imeti pravično upravo ter se nadejajo in pričakujejo, da bo vis. c. k. deželna vlada pri presoji vložene pritožbe, objektivno in resno razmotrivala ter izrekla pravično sodbo v smislu zakona.

Klerikalni naskok na kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. V kratkem se vrše v Ljubljani volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. Volitve so za naprednjake velikankega pomena, kajti zbornica voli dva poslanca v deželni zbor. Dosedaj sta bila zastopnika trgovske in obrtne zbornice v deželnem zboru kranjskem vedno naprednjaka. Ni čuda, da napenjajo klerikalci vse sile, da si osvoje to najodličnejšo in najpomembnejšo korporacijo. Kakor znano, so se že prejšnjih volitvah posluževali vseh mogočih sleparij, toda brez zaželenega uspeha. Letos morajo biti napredni volilci pripravljeni še na kaj hujšega. Klerikalni aparat deluje že z vso vehemenco in naprednjaki bodo morali napeti vse moči, da si ohranijo večino. Klerikalci ne poznajo v boju z nasprotnikom nobene poštenosti, na kar morajo biti napredni volilci vedno pripravljeni.

Zlato korito. Odstop deželnega glavarja kranjskega pl. Šukljeta komentirajo listi na vse mogoče načine, vendar pa so vsi edini v tem, da v naši klerikalni stranki silno poka in da mora priti počasi do katastrofe. „Agramer Tagblatt“ primerja izpraznjeno Šukljevo mesto z zlatim koritom, okolu katerega se prerivajo sedaj razni klerikalni magnatski koritarji. Res imenitna karakteristika. Naj se „Slovenec“ razburja radi tega kolikor hoče, resnica ostane resnica. Nas le veseli dejstvo, da so se tudi na slovenskem jugu pričeli zanimati in spoznavati naše razmere, posebno

Kri smrt tega boja je pograbila umirajočega. Ustnice so se mu odprle v poslednjem vzdihu. Nato je bilo vse mirno in tiho na žalostnem ležišču. Nostradamus je šel k vratom in jih odprl. Mirno in hladno je stopil med one, ki so čakali v predstobi.

„Gospoda“, je dejal „Dauphin je bil obsojen od Boga, ker ga nisem mogel oteti. Gospoda, dauphin francoski je mrtev. Odvedite me nazaj v moje ječo.“

III.

Štirje stražniki.

Strašna je bila žalost Franca I., ko je izvedel o smrti tega sina, ki je bila vsa njegova nada. In strašno je bilo tudi njegovo maščevanje, ko se mu je zazdelo dokazano, da je bil dauphin zastrupljen. Dedni po dauphinovi smrti je prejel kralj pismo, ki je vsebovalo naravnostno ovadbo, da je Montecucoli princem morilec. Neznani pisec je dostavil, da je bil Montecucoli najet od Karla V. da izvrši svoje grozodejstvo.

Ko so vrgli Montecucolija v ječo in ga postavili predstojnike, se je branil z največjo odločnostjo in tajil do konca; bil je prepričan, da ga bo v najskrajnjem trenutku otel Henrik, novi dauphin. Sicer pa je bil pripravljen izdati njega in Katarino, ako mu ne bi prišla na pomoč. Res da so mu tekom preiskave pokazali obtoževalno pismo, ki ga je prejel kralj, in da se mu je zdelo

pa korupcijo v naši klerikalni stranki, ki je dosegla že vrhunec. Uđimo se le klerikalnim backom, ki nimajo niti toliko poguma, da bi zahtevali od Šušteršiča malo pojasnila o takozvanih „zasebnih vzrokih“, ki so prisilile pl. Šukljeta k odstopu.

Goriški deželni zbor bo sklican dne 11. t. m. na kratko zasedanje v sporazumu z Gregorčič Pajerjevo večino. Manjšina odklanja vže naprej vsako odgovornost za posledice takega brezobzirnega in netaktnega postopanja.

Istrski deželni zbor bo po zasebnih poročilih sklican najbrže že 9. t. m. k zasedanju v slučaju, da se ugodno reši spor med italijansko večino in hrvatsko-slovensko manjšino.

Skupina slovenskega ženstva v Trstu vpripori danes 6. t. m. (na dan Sv. Treh kraljev) v dvorani „Kons. društva“ v Rojanu (blizu župne cerkve) burko s petjem v štirih dejanjih „Šivilja“. Spisal Ludovik Held. — Uglasbil Karl Millöcher Poslovenil X. — Iz prijaznosti sodeluje „Dramatični odsek“. — Začetek točno ob 4. uri in pol pop. — Po končani predstavi (okolu 7. ure zvečer priredi) „Plesni odsek“ „Plesni venček“ ki traja do 11. ure zvečer. — Med dejanji in plesom svira „Prve slovenska tržaška narodna godba NDO.“

Tiskarski škrat je v predvečerašnji Bavbavi pesmitvi zagrešil hudo napako. V 11. verzu se ima glasiti „golfje“ namesto „golfije“. Toliko, da ne bo nesporazumljenja. Pаметen bralec si je stvar že itak sam iz konteksta popravil.

Nesreča v Sv. Magdalen pri Beljaku. V nedeljo 31. grudnia se je drsalo nekaj deklet in fantov na neki mlaki, ki je bila pokrita s 4 cm debelim ledom. Popoldne okoli 2 ure se je zagnalo, za roke se držčč, 5 fantov in deklet čez mlako. Ko pridejo do srede, se led razpoči, in vseh pet se pogrezne v vodo, ki je tam 9 do 10 metrov globoka. Na pomoč sta nenadoma prihitela g. Medrič in g. Schrelander in sta s pomočjo vrvi in desk rešila tri ponesrečence iz vode. Dveh deklet, 18 letne Ane Nachtl in 16 letne Ane Höker pa ni bilo mogoče več rešiti. Obe so potegnili že mrtvi iz vode. Pogreb ponesrečenih deklet se je vršil v torek 2. januarja popoldne in udeležilo se ga je nad 1000 ljudi.

„Vihar“, sijajna Bernsteinova komedija, ki je šla trijumfalno preko vseh odrov, je tudi pri nas v Trstu že dvakrat napolnila slovensko gledališče. Zato so se člani naše ga gledališča odločili, da se predstavijo s to zanimivo igro tudi Goričanom, kjer bo gotovo vzbudila največji interes, in napolnila

izprva, da spozna gotove poteze Katerinine pisave. Toda ta misel se mu je zdela tako nemogoča, da jo je zavrgel na mestu. Ob sodili so ga torej, da ga raztrgajo s konji na četvero.

Napočil je predvečer usmrčenja, ne da bi se bila obsojencu izpolnila njegova neomajna vera v uresničenje njegove nade. — Montecucoli je izjavil, da hoče nekaj razsoditi. Uro po tej izjavi so se odprla vrata njegove ječe. Mlad gospod, ogrnjen s širokim plaščem, je stopil vanjo. V luči laščerbe, ki jo je pustil ječer v zaporu, je jetnik pogledal plemenitaša; spoznal je v njem preoblečeno Katarino de Medicis. Šepnila mu je v uho:

„Pojdi jutri mimo na morišče. Daj se celo privezati. Krvnik je podkupljen. Konji ne bodo vlekli. V šundru, ki ga bo provzročil ta dogodek, se bo vrglo nate kakih sto krepkih ljudi, kakor, da te hočejo ubiti; kričali bodo: „Smrt mu!“ Toda namesto da bi te ubili, te bodo odvezali in odnesli. Na Rhonu te vkrcajo na urno barko, ki te pones do morja. Tam te čaka ladija, da te odpelje v Italijo. Ko te izkrca na italijanskih tleh, ti izroči kapitan te ladije tristo tisoč liver, ki ti bodo zadoščale, da počakaš ure, ko prideš na dvor kralja Henrika II., da zavzameš mesto, ki ti ga dolguje . . .“

Jetnik se je sklonil, prijel Katarino za roko in jo goreče poljubil. Zamrmral je:

„Saj sem vedel, da me boste rešili!“

dane 6. t. m. dvorano v „Trgovsk. domu, do zbirnega koticika.

Velike plesno veselico, ki jo priredi podružnica Slov. plan. društva v Radovljici danes v zdraviliškem domu na Bledu obišče tudi večje število planincev in planink iz Gorice in Trsta. Sodeč po pripravi, bo ta veselica nekaj posebnega, kajti vsa veselica se vrši v neposredni bližini našega očaka Triglava, pod vzhodjem „Aljažvega Doma“. V skalovju se bo vršila veselica, vendar so podkovani čevlji prepovedani. Gostilničarji na Bledu so sklenili, dati ta dan posamezne sobe za polovično ceno. Drugi dan je izlet na Vršec za sankade.

Belokranjska železnica. Lep zaslužek se mudi vsakemu, kdor hoče porabiti priliko, da se naseli v Novomestu. Takoj prihodnji mesec se prične gradnja belokranjske železnice ki bo vezala Novomesto, Črnomelj, Metliko in Karlovec. Samo v Novem mestu bo skoz 3 leta najmanj 800 delavcev. Vnani interesi, posebno Nemci naseljujejo se dan za dnevom v okolici novomeške, kupujejo tam posestva in postavljajo barake za trgovino in gostilne. Ti ljudje, od katerih že nekateri cele 4 leta prežijo na težko zaslužen delavski denar, odzri so domačim ljudem najmanj polovico zaslužka. A še je čas, da se kak domačin naseli v Novem mestu. Na jugozapadni strani Novega mesta na takozvanem Bregu nahaja se znana Brunerjeva gostilna, ki je pod jako ugodnimi pogoji na prodaj. V hiši se nahajajo 3 prostorne sobe, kuhinja in 2 lepe sbokane kleti. Poleg hiše je lep senčnati vrt, na katerem je prostora za 300 ljudi. Koj pri vrtu je pa zaprto kegljišče s prostorno stekleno verando. Vse je v prav dobrem stanu! Iz vrta je krasen razgled na lepo zeleno Krko, na Kandijo na Kočevske in Gorjanske hribe. V bližini kakih 300 m gradil se bo spomladni železniški most in predor. Vsekakor kaže, da bo ravno v tem kraju dosti življenja in zaslužka, zlasti ker ni v bližini prav nobene gostilne. Interesenti, katerim je ležeče, da se naselijo v tem kraju, in da pridejo v kratkem do lepega zaslužka naj se obrnejo prej ko mogoče na naslov: *Lepa prilika — pošteno ležeče Novomesto*, kjer dobe vsa potrebna pojasnila. Kupci ne zamudite te prilike! Kupni pogoji so jako ugodni.

Na potu v domovino umrl. V sredo zvečer je prišel z dolenskim vlakom na ljubljanski južni kolodvor hrvaški železniški delavec Smolčič. Na peronu se je naenkrat zgrudil in je bil takoj mrtev. Smolčič je pravkar zapustil bolnišnico v Kandiji in se je vračal domu. Truplo pokojnika so prepeleli v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Težka poškodba. Fantje v Zareču pri Ilirski Bistrici nimajo radi posestnika Jožefa Penka. V zadnjem času so večkrat prišli po noči pred njegovo hišo, kjer so razsajali in razbijali. Niti na sveti večer niso dali miru, ampak so spet prišli razsajat. Penko je šel iz hiše, da bi napravil mir, fantje pa so se za trenotek oddaljili, toda še predno je prišel nazaj v hišo so prišli nazaj, ga zgrabili, vrgli ob tla in ga tako obrcali, da je zadobil težke notranje poškodbe.

Zaradi požiga aretiran. Ko je na novoga leta dan 25 letni kovaški pomočnik Leopold Štrimpf prišel pijan k svojemu mojstru, ki stanuje na Rimski cesti v Ljubljani je hotel najprej z vžgalico zažgati posteljo vajenca Martina Burkeltja, to so mu pa drugi preprečili. Nato je šel v sosednjo sobo, kjer sta spala Karel Žiberna in Janec Lampe, in je tam zažgal posteljo. Postelja je bila takoj v plamenih, vendar so ogenj pogasili predno je napravil kako večjo škodo. Pijanega požigalca je policija izročila sodišču.

Odmev procesa Orazem-Černe. Povodom sijajnega izida procesa Orazem-Černe v Ljubljani, se je nabralo dne 30. decembra t. l. v gostilni pri Činkoletu v Ljubljani 6 K 80 h. Denar se je izročil Cir. Met. podružnici v Mostah.

Našim ocnjenim naročnikom in dopisnikom javljamo, da pošiljajo naročnino lahko naravnost na glavno upravo „Jutra“ v Trstu (Via S. Francesco d' Assisi 20), ali pa na upravništvo v Ljubljani. Dopisi naj se pošiljajo

naravnost glavnemu uredništvu v Trstu (Via S. Francesco d' Assisi 20.), lahko se pa pošlje tudi našemu uredništvu v Ljubljani, kamor naj se obrača posebno ljubljansko občinstvo. V Ljubljani se nahaja uredništvo in upravništvo „Jutra“ na Poljanski cesti št. 7. I. nadstropje in ne več v „Učiteljski tiskarni“.

Znanstveni seminar. ki se je osnoval v področju „Filozofične Jednote“ v to svrhu, da se v njem urijo slovenski visokošolci v znanstvenem delovanju, se otvori v sredo dne 12. januarja tek. leta v Klementinu št. VII.

Nova hrvatska revija. Prejeli smo prvo številko nove hrvatske polmesečne revije „Jug“ (Zvono). To je pravzaprav samo zveza že dosedaj izhajajočih revij „Juga“, ki ga je lansko leto izdajal v Splitu znani hrvatski kritik in publicist Milan Marjanović in „Zvona“, ki ga je tudi prevzel v septembru lanskega leta v Zagrebu M. Marjanović. Iz teh dveh listov je napravil M. Marjanović skupni polmesečnik, ki bo izhajal na 32 straneh velikega kvart-formata. Letna naročnina znaša K 14.—, ki naj se pošilja upravništvu v Zagrebu, Mesnička ulica 1. List je izborno urejevan in ga toplo priporočamo.

Revolucija na Kitajskem.

250.000 mrtvih.

Sunjatsen in Juansikaj sta torej stopila eden drugemu odločno nasproti. Juansikaj je na strani cesarice matere, oziroma cesarja-deteta, Sunjatsen pa je predsednik republike, katere je proklamirana že osemnajst najboljše provinc Kine. Tangšavji, ki je vodil pogajanja med revolucionarji in med cesarskimi v imenu dvora, je podal demisijo, katero je Juansikaj sprejel, ter s tem proklamiral konec pogajanj. Tangšavja pa je Juansikaj proklamiral izdajalcem, ker ni mogel doseči miru v zmislu dvora, namreč še tudi do skrajnosti pristrizeno, vendar — monarhistično obliko. Boj med konservativnim severom z Mandžurijo in republikanskim jugom je torej neizogiben. Cesarica mati se je končno odločila odpreti svoje zakladnice, ter je izročila 80.000 unč zlata, ter zagotovila tudi del premoženja mandžurskih princev. S tem stopa vsa zadeva v nov odločen stadij, ter ni več drugega izhoda kot največje krvolitje kar jih je kdaj videl svet. Juansikaj namreč poroča zastopnikom tujih velevladi, da je sedaj kocka padla, ter da se bo on boril za — obliko monarhije, ter da trdno veruje, da se mu bo posrečilo vspostaviti red v tem zmislu. Tudi je prepričan, da bo na jugu republikansko gibanje iz gotorih razlogov ponehalo. Pri tem misli mož na gotove intrige, v katerih je kot star diplomat mojster, vendar je težko verjeti da bo premagal Sunjatsena, ki tudi prav pridno intrigira med cesarskimi vojaki, tako da kar cela krdela še vedno prestopajo na stran vstašev, kar strahovito poslabšava položaj v obupu se nahajajočih cesarskih vojakov, kakor tudi dvora. Tako je prišlo do strašnega klanja v Ljanitšavu, na poti proti Tientsinu, približno 70 km severno Tientsina in samo sto kilometrov na Pekingu. Sprli so se cesarski vojaki, med katerimi prevladuje revolucionarna misel, a še niso dobili povelja da začno z operacijo. Iz tega se razvidi, da tudi oni del armade ki še ni spuntan, ni na cesarski strani. Pri Lančavu sta dve brigadi spuntanih vojakov obkolili evropski brzovlak ter ga zavrtili. Kmalu je bila poslana pomoč cesarskim, ki pa tudi ni zanesljiva. Vsled tega je spet podal Juansikaj demisijo ki pa ni bila sprejeta. V Tung-Hinu, v bližini Mon-Čajja je situacija vsak dan bolj grozna. V Pak-hoi je moralo evropsko prebivalstvo, kakor tudi mnogo Kitajcev zbežati na parnik „Michel Jensen“ ter bežati v Tonkino. V Pak-hoi se računa da je bilo poklanih strašno mnogo ljudi a v Sečuanu je padlo 250.000 na obeh straneh. Mogoče da je ta vest prenačljena, zato prevzame vso odgovornost agencija „Havas“. „Il Corriere de Saigon“ ki tudi o tem poroča, se je mogoče tudi zmotil, a verjetno to ni. Po-

krajina Sečuan je namreč ena najbolj revolucionarnih, zato je tam vse mogoče.

In temu strašnemu klanju bo sledila — kuga . . .

Najnovejša telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 5. jan. K našemu včerajšnjemu telefonskemu poročilu dodajemo, da se iz vladne strani v Carigradu najodločneje dementira vest, da je turška vlada, oz. komite za bratstvo in edinost za mir. Vendar ti dementi ne značijo nič, ker je veliki vezir izjavil, da je Turčija vedno pripravljena skleniti za njo časten mir. — (Torej hkrati dementi in komentar. Op. ur.)

Cetinje, 5. jan. Danes je zaključeno zasedanje skupštine.

Solun 5. januarja. Splošno pozornost in veliko senzacijo vzbujajo konflikt med tukajšnjim turškim valijem in angleškim generalnim konzulom. Konflikt zamore imeti dalekožežne posledice v zunanje političnih odnosjih. Spor je nastal zaradi tatvin, ki so se dogajale v gozdu angleškega podanika Canellija. Vali je bil odklonil intervencijo v tej zadevi.

Pariz 5. jan. Velešile so se končno odločile dovesti laško-turški konflikt v stanje pogajanj. V to svrhu imajo vojni zastopniki vseh velešil nalog, poročati o stanju na bojišču svojim vladam.

Paris, 5. jan. Prejšnjo noč je bil izvršen velik načrt pripraviti velikansko železniško nesrečo. Čudežno se je posrečilo preprečiti katastrofo. V bližini Pariza sta namreč dva neznanca premaknila tirnice, naložila na mesto istih veliko debelega kamena ter ko se je približal čuvaj istega ranila z revolverji. K sreči se je še pravočasno vlak ustavil ako ne bi bila velikanska katastrofa neizogibna.

London, 5. jan. — Juansikaj zahteva od revolucionarjev vnovič daljše premirje, ker dosedanje premirje, je danes končano. Revolucionarji začno z jutrišnjim dnem z brezobzirno ofenzivo ker Sunjatsen noče slišati ničesar več o dinastiji Mandžu.

London, 5. jan. Revolucionarna vlada je sklenila obrniti se v prvi vrsti na kitajske kapitaliste za večje posojilo, ako pa ne bo povoljnega uspeha, tedaj se Sunjatsen, ki je v evropskih finančnih krogih dobroznan, osebno obrne na dosedanje svoje evropske bankirje. Dosedaj so Kitajci podpisali 5 mil. jenov.

Boston, 5. jan. 1500 delavcev v tukajšnjem arzenalu je danes ustavilo delo, ker jim je vodstvo odbilo njihovo zahtevo po zvišanju mezde.

Lizbona, 5. januarja. Klerikalci strastno agitirajo proti portugalski republiki in nameravajo nove revolte proti vladi. Posebno obsežna je agitacija klerikalizma v severnem delu Portugalske.

Mali oglasi.

Dve kompletne postelji z žiročnicami, blazinami in odejami, se takoj prodaste. Poizve se v upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Odda se zračna svetla soba s posebnim vhodom z opravo ali brez nje takoj ali s 15. januarjem. Ahaclova cesta 5.

Proda se „Slovenska ljudska kavarna“ v ulici Solitario št. 18, Trst.

Izdelovanje damskih oblek, bluz itd.

se sprejema po zmerni ceni na Poljanski cesti št. 6, I. nadst. v Ljubljani.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plat. Tiska Tiskarna Dolenc (Fron Polić) v Trstu.

Kmetska posojilnica

r. z. z. n. z.

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4

1/0
2/0

Ljubljanske okolice

v Ljubljani

brez vsakršnega odbitka.

Popolnoma varno naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

M. RAVTAR

delikatesna trgovina in vinarna

Ljubljana — Jurčicev trg št. 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih

jestvin, finih namiznih
in desertnih vin, likerjev, ko-
njaka in šampanjca

Export kranjskih klobas.

Slav. društvom posebno nizke cene.
Za veselice dam blago tudi v komisijsko
prodajo.

— Številka telefona 291. —

Priporoča se za vsa v svojo stroko
spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

v LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3.

Dobe se tudi izgotovljena obuvala.
Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

40

**klavirjev in
harmonijev**

dvornih tverdk:

Bösendorfer, Czapka, Heitzmann, Stelzhammer, Stingl in Hörügl

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik
na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tverdk, svarim vsakogar pred nakupom event.
falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18.—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Viole od 5 K naprej. —
Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Uglasevanja in popravila
vseh glasbil.

ALFONZ BREZNIK

c. kr. izvedenec in
učitelj Glasb. Mat.

Ljubljana — Kongresni trg št. 15.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. -- Lastna
tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

Sprejema zavarovanje člove-
škega življenja po najrazno-
vrstnejših kombinacijah pod
tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Ves čisti dobiček se razde-
luje zavarovaneem; dosedaj
se ga je izplačalo K 2.495.719

„SLAVIJA“

— vzajemno zavarovalna banka v Pragi —

Reserve in fondi K 54.000.000. — Izplačane odškodnine in kapitalije
K 109.356.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi
slovansko narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne se v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premič-
nine proti požarnim škodam
po najnižjih cenah. Zavaruje
proti tatvini, razbitju ogledal
in okenskih plošč.
Škode ocenjuje takoj in naj-
kulantneje. — Uživa najbo-
ljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička
izdatne podpore v narodne
in občnokoristne namene.

Del. glavnica
K. 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K. 800.000

Stritarjeva ulica šte. 2 (lastna hiša)

Promese za bližnja žrebanja:

Promese kreditnih srečk a K 26.—

Promese srečk za uravnavo Donave a K 16.—

Promese ljubljanskih srečk a K. 10.—

Promese zemljiških srečk II. em. a K 6.—

Žrebanje dne 2. januarja 1912

Žrebanje dne 2. januarja 1912

Žrebanje dne 2. januarja 1912

Žrebanje dne 2. januarja 1912

Glavni dobiček K 200.000.—

Glavni dobiček K 120.000.—

Glavni dobiček K 50.000.—

Glavni dobiček K 100.000.—

Vse 4 promese skupaj K 56.—

Podružnice v Spletu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2%.